

Efterfølgende skitse er udarbejdet i foråret 1994 og var forslag til et Musiktillæg III. Skitsen er aldrig blevet omsat til virkelighed og har kun været fremlagt til drøftelse. Tanken var, at den skulle supplere Musiktillæg I, Enstemmig udgave (København 1994), som primært er tilrettelagt for præsten, og Musiktillæg II, Flerstemmig udgave (København 1994), som primært er tilrettelagt for organisten. Tilsvarende skulle Musiktillæg III primært være tilrettelagt til brug for menigheden som supplement til salmebogen. Det havde måske også været en mulighed at indarbejde et sådant tillæg i den senere udgivne salmebog med noder.

Nodelinjerne er blanke, idet de er lavet i tekstbehandlingssystemet, men de skulle kunne give et forholdsvis konkret indtryk af, hvordan bogen ville kunne komme til at se ud.

April 2009, Holger Villadsen

Gudstjenesteordning
for Den Danske Folkekirke

Højmesse

med noder til menighedsledene

HØJMESSE
med noder til menighedsledene

Indhold

Højmesseordning	2
Noter til højmesseordning	17
Højmessevejledning	26

Højmesseordning med noder til menighedsledene

Vejledende eksempel

I. Indledning

Førend gudstjenesten begynder, ringes der tre gange med kirkens klokke(r). Sidste ringning slutter med bedeslagene.

1. INDGANG (*præludium*)

Efter bedeslagene indledes gudstjenesten med præludium, bibelsk salme eller kormusik, hvorunder præsten går for alteret.

2. INDGANGSBØN

Indgangsbønnen læses af kirkesangeren, kordegnen eller et andet medlem af menigheden. Under bønnen knæler præsten ved alteret.

Lad os alle bede!

Herre, jeg er kommet ind i dette dit hus for at høre,
hvad du, Gud Fader, min skaber,
du Herre Jesus, min frelser,
du gode Helligånd, i liv og død min trøstermand,
vil tale til mig.

Herre, oplad nu således ved din Helligånd

for Jesu Kristi skyld mit hjerte,
at jeg af dit ord kan lære
at sørge over (for) mine synder
og at tro i liv og død på Jesus
og hver dag forbedre mig i et helligt liv og levned.
Det høre og bøn høre Gud, ved Jesus Kristus. Amen.

Eller

Lad os alle bede!
Herre, jeg er kommet ind i dit hus for at høre,
hvad du vil tale til mig.
Opluk nu ved din Helligånd mit hjerte,
så jeg af dit ord kan lære at angre mine synder,
tro på Jesus Kristus
og hver dag styrkes og bevares i denne tro. Amen.

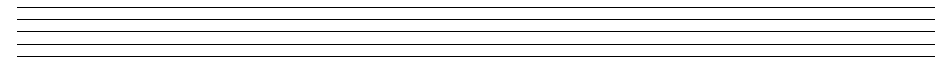
3. INDGANGSSALME

*Efter salmen (eller efter hilsenen) kan siges eller synges vekselbønnen
»Herre, forbarm dig« (Kyrie) og synges »Lovsangen« (Gloria). Se note
1 side xx.*

4. HILSEN

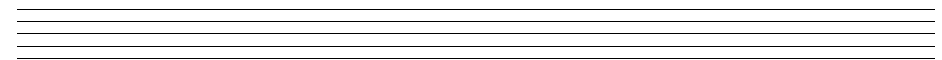
*Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):
Herren være med jer!*

Menigheden svarer:

Og med din ånd!

Eller

Og Her - ren væ - re med dig!

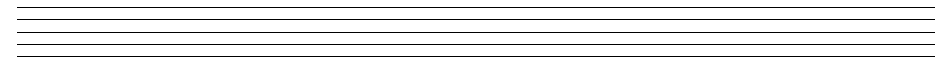
5. INDLEDNINGSKOLLEKT

Præsten fortsætter:

Lad os alle bede!

*Præsten læser eller messer derefter (vendt mod alteret)
én af dagens bønner.*

Menigheden svarer:

A-men.

II. Ordet

6. LÆSNING FRA DET GAMLE TESTAMENTE

Menigheden står op under læsningen. Se i øvrigt note 2 side xx.

7. SALME MELLEM LÆSNINGERNE

8. LÆSNING FRA DET NYE TESTAMENTE

(epistel eller lektie)

Menigheden står op under læsningen. Se i øvrigt note 2 side xx.

9. TROSBEKENDELSE

Trosbekendelsen synges eller siges af præst og menighed (eller af præsten alene). Menigheden står op. Trosbekendelsen kan indledes af præsten med ordene: Lad os bekende vor kristne tro (eller tilsvarende). Præsten kan i stedet fremsige trosbekendelsen fra prædikestolen i forbindelse med prædikenen. Når der er dåb i højmessen, kan trosbekendelsen udelades.

M Vi for-sa-ger Djæ-ve-len og al-le hans

ger-nin-ger og alt hans væ-sen. Vi tror

på Gud Fa-der, den Al-mæg-ti-ge, him-lens

og jor-dens ska-ber. Vi tror på Je-sus

Kri-stus, hans en-bår-ne Søn, vor Her-re,

som er und-fan-get ved Hel-lig-ån-den, født af

Jom-fru Ma-ri-a, pint un-der Pon-ti-us

Pi-la-tus, kors-fæ-stet, død og be-gra-vet,

ned-fa-ret til døds-ri-get, på tred-je dag

op-stan-den fra de dø-de, op-fa-ret til

him-mels, sid-den-de ved Gud Fa-ders, den

Al-mæg-ti-ges, høj-re hånd, hvor-fra han

skal kom-me at døm-me le-ven-de og

dø-de. Vi tror på Hel-lig-ån-den, den

hel-li-ge, al-min-de-li-ge kir-ke, de hel-li-ges

sam-fund, syn-der-nes for-la-del-se, kø-dets

op-stan-del-se og det e-vi-ge liv.

A - men. A - men. A - men.

(Forsagelsen og Den Apostolske Trosbekendelse)

Eller

M Jeg (vi) tror på én Gud, den al-mæg-ti-ge

Fa-der, him-me-lens og jør-dens, alt det

syn-li-ges og u-syn-li-ges ska-ber.

Og på én Her-re, Je-sus Kri-stus, Guds

en-bår-ne Søn, som er født af Fa-de-ren

før al-le ti-der, Gud af Gud, lys af lys,

sand Gud af sand Gud, født, ik-ke skabt,

af sam-me væ-sen som Fa-de - ren, ved

hvem alt er skabt, som for os men-ne-sker

og for vor frel-se steg ned fra him-le - ne

og blev kød ved Hel-lig-ån-den af Jom-fru

Ma-ri-a og blev men-ne - ske, som og-så

blev kors-fæ-stet for os un-der Pon-ti-us

Pi-la-tus, blev pint og be-gra-vet og op-stod

på tred-je da-gen i-føl-ge skrif-ter - ne og

op-for til him-mels, sid-der ved Fa-de-rens

høj-re hånd og skal kom-me i-gen i

her-lig-hed for at døm-me le-ven-de og

dø-de, og der skal ik-ke væ-re en-de på

hans ri-ge. Og på Hel-lig-ån-den, som er

Her-re, og som le-ven-de-gør, som ud-går

fra Fa-de-ren og fra Søn-nen, som til-be-des

og æ-res til-li-ge med Fa-de-ren og

Søn-nen, som har talt ved pro-fe-ter- ne.

Og på én, hel-lig, al-min-de-lig og

a-po-sto-lisk kir-ke. Jeg (vi) be-ken-der én

dåb til syn-der-nes for-la-del - se og

for-ven-ter de dø-des op-stan-del - se og

den kom-men-de ver - dens liv.

A - - - - - men.

(Den Nikænske Trosbekendelse)

10. SALME FØR PRÆDIKENEN

11. EVANGELIELÆSNING

På prædikestolen indleder præsten evangelielæsningen med ordene:

HOLGER VILLADSEN: *Skitse til musiktillæg III (juni 1994)*

Dette hellige evangelium skriver evangelisten . . .

Menigheden rejser sig og svarer:

Gud væ-re lo-vet for sit glæ-de-li-ge bud-skab.

Teksten læses derefter af præsten.

12. PRÆDIKEN

Prædikenen kan indledes med en kort bøn.

Prædikenen afsluttes med lovprisning:

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,
Fader, Søn og Helligånd,
du, som var, er og bliver én sand treenig Gud,
højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.

Eller

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden,
som det var i begyndelsen, således også nu og altid
og i al evighed. Amen.

13. KIRKEBØN

Kirkebønnen bedes fra prædikestolen i tilknytning til prædikenen, eller den bedes fra alteret efter salmen efter prædikenen. Såfremt der ikke er dåb eller nadver, afsluttes kirkebønnen med Fadervor. Præsten er frit stillet med hensyn til kirkebønnens ordlyd, men kan benytte efterfølgende bøn eller én af de i note 3 side xx anførte bønner, der er vejledende for bønnens indhold.

Trøst og styrk du, vor Gud, alle dem, som er syge og sorgfulde, enten de er fjern eller nær. Vær med din nådige hjælp hos alle dem, som lider under anfægtelser, og stå os alle bi i fristelsens time.

Velsign og bevar din hellige, almindelige kirke og os i den. Velsign og bevar dine hellige sakramenter, og lad dit ord have frit løb iblandt os, for at dit rige med retfærdighed og fred og glæde i Helligånden må udbredes og vokse, og nådens lys skinne for alle dem, der sidder i mørke og dødens skygge.

Hold din beskærmende hånd over vort folk og fædreland og al dets øvrighed, velsign og bevar vor konge (navn nævnes), dronning (navn nævnes) og hele kongens hus (navne nævnes). Giv dem og os alle nåde, fred og velsignelse og efter et kristeligt liv den evige salighed.

Efter kirkebønnen (eller prædikenen) gives meddelelser og bekendtgørelser. På prædikestolen sluttet med den apostolske velsignelse, hvorunder menigheden står op.

Lad os med apostlen tilønske hinanden:
Vor Herre Jesu Kristi nåde
og Guds kærlighed
og Helligåndens fællesskab
være med os alle! Amen.

14. SALME EFTER PRÆDIKENEN

Under salmen efter prædikenen går præsten for alteret. Kirkebønnen kan bedes efter denne salme. Og i dette tilfælde efterfølges kirkebønnen af en salme forud for nadveren.

Såfremt der ikke skal være nadver, fortsættes med slutningskollekten (pkt. 19) eller med kirkebøn og Fadervor.

III. Nadver

15. NADVERBØN

Nadveren begynder med én af følgende tre nadverindledninger:

INDLEDNING A

Præsten siger (vendt mod menigheden):

Kære Kristi venner! Vor Herre Jesus Kristus har selv sagt: »Jeg er livets brød. Den, som kommer til mig, skal ikke hunge; og den, som tror på mig, skal aldrig tørste.« I sin hellige nadver skænker den korsfæstede og opstandne frelser os sig selv, så at hver den, som hungrer og tørster efter retfærdighed, dér kan

finde mad og drikke til evigt liv. Så følg i lydlig tro hans indbydelse, når han siger: »Tag dette og spis det; drik alle deraf; gør dette til min ihukommelse!« Da vil han forene jer med sig selv, så at I under vandringen her på jorden stadig må komme ham i hu og engang samles med ham i hans rige. Derom vil vi nu af hjertet bede:

Denne indledende tiltale kan udelades.

Præsten siger (vendt mod alteret):

Opstandne Herre og frelser,
du, som selv er til stede iblandt os
med al din kærligheds rigdom!
Giv os at modtage dit legeme og blod
til din ihukommelse
og til stadfæstelse i troen på syndernes forladelse.
Rens os fra synd,
og styrk os i det evige livs håb.
Giv os at vokse i kærligheden,
og lad os med alle troende blive ét i dig,
ligesom du er ét med Faderen.

Menigheden:

=====

A - men.

Der fortsættes med Fadervor og indstiftelsesordene. Se side xx.

INDLEDNING B

Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Opløft jeres hjerter til Herren!

Lad os prise hans navn!

Præsten fortsætter (vendt mod alteret):

Hellig, hellig, hellig er Herren, Gud den Almægtige,
han, som var, og som er, og som kommer.

Menigheden:

=====

Ho - si-an-na i det hø-je-ste!

Præsten:

Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn.

Menigheden:

=====

Ho - si-an-na i det hø-je-ste!

Menigheden synger:

O du Guds Lam! med kor-sets skam, du

bar al ver-dens syn-der, der-fra al trøst be-

gyn-der; mis-kun - de-lig for - barm du dig!

O du Guds Lam!
med korsets skam,
du bar al verdens synder
dermed al fred begynder;
af kærlighed
giv os din fred!

O du Guds Lam!
med korsets skam,
du bar al verdens synder,
derfra vort liv begynder;
vor død til trods
opliv du os!

Præsten siger eller messer:

Opstandne Herre og frelser,
du, som selv er til stede iblandt os
med al din kærligheds rigdom!
Giv os at modtage dit legeme og blod
til din ihukommelse
og til stadfæstelse i troen på syndernes forladelse.
Rens os fra synd,
og styrk os i det indre menneske,
at du må bo ved troen i vore hjerter.
Gør os faste i det evige livs håb.

Giv os at vokse i kærligheden,
for at vi med alle dine troende må blive ét i dig,
ligesom du er ét med Faderen.

Menigheden:

A-men.

Der fortsættes med Fadervor og indstiftelsesordene. Se side xx.

INDLEDNING C

Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Opløft jeres hjerter til Herren!

Lad os prise hans navn!

Præsten fortsætter (vendt mod alteret):

Vi takker og lover dig, Gud Fader almægtige,
ved Jesus Kristus, vor Herre.

Du skabte himlen og hele dens hær,
jorden og alt, som er derpå.

Liv og ånde giver du os,
mætter os daglig af din fylde.

Derfor vil vi med hele din menighed
på jorden og i himlen,

i kor med alle engle, synge din herligheds lovsang:

Menigheden synger:

Hel - lig, hel - lig, hel-lig er Her - ren,

Gud den al-mæg-ti-ge. Him-len og jor-den er

fuld af din her-lig-hed. Ho - si-an-na i det

hø-je-ste!

Præsten:

Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn.

Menigheden:

Ho - si-an-na i det hø-je-ste!

Præsten siger eller messer:

Opstandne Herre og frelser,
du, som selv er til stede iblandt os
med al din kærligheds rigdom!

Giv os at modtage dit legeme og blod
til din ihukommelse
og til stadfæstelse i troen på syndernes forladelse.
Rens os fra synd,
og styrk os i det indre menneske,
at du må bo ved troen i vore hjerter.
Gør os faste i det evige livs håb.
Giv os at vokse i kærligheden,
for at vi med alle dine troende må blive ét i dig,
ligesom du er ét med Faderen.

Menigheden:

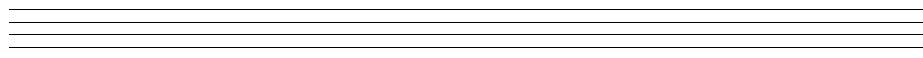
A - men

Eller

Lovet være du, hellige Gud og Fader,
fordi du friede os ud af mørkets magt
og førte os over i din elskede Søns rige.
Vi ihukommer med taksigelse
hans bitre lidelse og død,
hans sejrrige opstandelse og himmelfart
og forventer hans komme i herlighed.
Vi beder dig:
Send din Helligånd over os og dette måltid.
Giv os i tro

at modtage vor Herres Jesu Kristi legeme og blod
og derved få del i hans fuldbragte offer
til syndernes forladelse og evigt liv.
Lad os ved hans kærlighed
vokse i enheden med alle troende
og samles med din menighed,
når du fuldender den i dit rige.

Menigheden:

A - men.

Der fortsættes med Fadervor og indstiftelsesordene.

Når nadverbøn c anvendes, synges inden uddelingen eller under uddelingen »O du Guds Lam« i form af en salme eller i prosaform. Se i øvrigt note 4 side xx.

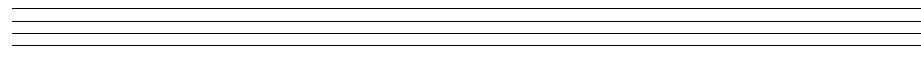
16. FADERVOR

Præsten (eller præst og menighed):

Fader vor, du som er i himlene!
Helliget vorde dit navn,
komme dit rige,
ske din vilje
som i himlen således også på jorden;
giv os i dag vort daglige brød,
og forlad os vor skyld,

som også vi forlader vore skyldnere,
og led os ikke i fristelse,
men fri os fra det onde.
Thi dit er riget og magten og æren i evighed!*

Menigheden:

A - men.

** I stedet kan anvendes:*

Vor Fader, du som er i himlene!
Helliget blive dit navn,
komme dit rige,
ske din vilje
som i himlen således også på jorden;
giv os i dag vort daglige brød,
og forlad os vor skyld,
som også vi forlader vore skyldnere,
og led os ikke ind i fristelse,
men fri os fra det onde.
For dit er Riget og magten og æren i evighed!

17. INDSTIFTELSESDORDENE

*Præsten fortsætter med at læse eller messe indstiftelsesordene.
Herunder står menigheden op. Mens ordet om brødet, henholdsvis
vinen, læses eller messes, holder præsten disken, henholdsvis kalken.
Præsten kan herunder vende sig mod menigheden.*

Vor Herre Jesus Kristus i den nat, da han blev forrådt,
tog brødet, takkede og brød det,
gav sine disciple det og sagde:
»Tag dette og spis det; det er mit legeme, som gives for jer.
Gør dette til min ihukommelse!«
Ligeså tog han også kalken efter aftensmåltidet,
takkede, gav dem den og sagde:
»Drik alle heraf; denne kalk er den nye pagt i mit blod,
som udgydes for jer til syndernes forladelse.
Gør dette, så ofte som I drikker den, til min ihukommelse!«*

** I stedet kan anvendes:*

Vor Herre Jesus Kristus tog i den nat, da han blev forrådt,
et brød, takkede og brød det,
gav sine disciple det og sagde:
»Tag det og spis det; dette er mit legeme, som gives for jer.
Gør dette til ihukommelse af mig!«
Ligeså tog han også bægeret efter måltidet,
takkede, gav dem det og sagde:
»Drik alle heraf; dette bæger er den nye pagt ved mit blod,
som udgydes for jer til syndernes forladelse.
Gør dette, hver gang I drikker det, til ihukommelse af mig!«

HOLGER VILLADSEN: *Skitse til musiktillæg III (juni 1994)*

18. NADVERMÅLTIDET

*Når nadverbøn c anvendes, synges inden uddelingen eller under
uddelingen »O du Guds Lam« i form af en salme eller i prosaform. Se i
øvrigt note 4 side xx.*

*Efter indstiftelsesordene går nadvergæsterne op til alteret og knæler
ved alterbordet.*

*Præsten uddeler brødet til hver enkelt nadvergæst med ordene:
Dette er Jesu Kristi legeme.*

*Præsten rækker vinen til hver enkelt nadvergæst med ordene:
Dette er Jesu Kristi blod.*

Efter hvert bord siger præsten:

Den korsfæstede og opstandne frelser,
vor Herre Jesus Kristus,
som nu har givet jer / os sit hellige legeme og blod,
hvormed han har gjort fyldest for alle jeres / vore synder,
han styrke og opholde jer / os derved
i en sand tro til det evige liv!
Fred være med jer!

Under fredsønsket kan præsten gøre korstegn med kalken.

*Efter alle borde undtagen det sidste kan præsten nøjes med at sige:
Fred være med jer!*

*Under uddelingen kan der synges en salme, der kan spilles orgel-
musik, eller der kan være stilhed.*

Efter uddelingen går nadvergæsterne tilbage til deres pladser, og der kan synges en salme.

IV. Afslutning

19. SLUTNINGSKOLLEKT

Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Lad os alle bede!

Slutningskollekten læses eller messes derefter af præsten (vendt mod alteret):

Efter nadver:

Vi takker dig, Herre, vor Gud, almægtige Fader,
fordi du i din barmhjertighed
vederkvæger os med disse livsalige gaver.
Vi beder dig,
at du vil lade dine gaver komme os rettelig til gode,
til at styrke vor tro,
grundfæste vort håb
og gøre den indbyrdes kærlighed levende iblandt os,
for din Søns, Jesu Kristi, vor Herres skyld.

I stedet kan anvendes én af de særlige slutningskollekter til kirkeårets højtider eller følgende kollekt:

Vi takker dig, Herre, vor Gud, almægtige Fader,
fordi du har styrket os med dine livgivende gaver.
Vi beder dig,
at du vil fuldende, hvad du har begyndt i os,

styrke vor tro, grundfæste vort håb
og gøre den indbyrdes kærlighed levende iblandt os
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig og Helligånden lever og råder,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Efter dåb og nadver kan anvendes:

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig for din uudsigelige nåde,
at du ved din kære Søn, vor Herre Kristus,
har givet os dit ord og dine sakramenter til vor trøst,
for at vi dér skal finde tilgivelse for vore synder.

Vi beder dig:

Giv os din Helligånd,
så vi af hjertet tror dit ord
og gennem dåben og nadveren styrkes i troen
fra dag til dag,
indtil vi bliver til evig tid salige
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Efter dåb:

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig af hjertens grund,
fordi du har ladet os komme til den nådefulde dåb,
hvori du skænkede os syndernes forladelse,
Helligånden og det evige liv
for din Søns, Jesu Kristi, skyld.

Vi beder dig:

Bevar os i troen,
så at vi aldrig tvivler om denne din gave,
og styrk os ved din Helligånd
til at stride mod synden og blive i vor dåbs nåde,
indtil vi bliver til evig tid salige,
ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Ved gudstjenester uden dåb eller nadver:

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig,

fordi du har givet os dit hellige og salige ord,
hvorved du også her hos os forsamler din kristne kirke.

Nu beder vi dig:

Bliv hos os med din Helligånd,

så vi bevarer dit ord og retter os derefter

og hver dag lever i troen,

indtil vi bliver til evig tid salige,

ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Menigheden svarer efter slutningskollekten:

=====

A - men.

Ved gudstjenester uden nadver kan slutningskollekten bortfalde, når kirkebønnen og Fadervor bedes fra alteret efter salmen efter prædikenen.

20. VELSIGNELSE

Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Herren være med jer!

Menigheden svarer:

=====

Og med din ånd!

Eller

=====

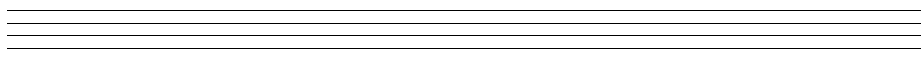
Og Her-ren væ-re med dig!

Hilsenen kan udelades eller anvendes forud for slutningskollekten.

Menigheden står op under velsignelsen, mens præsten siger eller messer:

Herren velsigne dig og bevare dig!
Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig!
Herren løfte sit åsyn på dig og give dig fred!*

Menigheden svarer:

A - men. A - men. A - men.

Efter velsignelsen gør præsten korstegn.

21. UDGANGSSALME

22. UDGANGSBØN

Udgangsbønnen læses af kirkesangeren, kordegnen eller et andet medlem af menigheden. Under bønnen knæler præsten ved alteret.

Lad os alle bede!
Herre, jeg takker dig af hele mit hjerte,
fordi du har lært mig, hvad du vil, at jeg skal gøre.
Hjælp mig nu, min Gud,
ved din Helligånd for Jesu Kristi skyld,

** I stedet kan anvendes:*

Herren velsigne dig og bevare dig!
Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig!
Herren løfte sit ansigt mod dig og give dig fred!

HOLGER VILLADSEN: *Skitse til musiktillæg III* (juni 1994)

at jeg må bevare dit ord i et rent hjerte,
deraf i troen styrkes, i et helligt levned forbedres
og mig derved i liv og død trøste. Amen.

Eller

Lad os alle bede!
Herre, jeg takker dig, fordi du har lært mig,
hvad du vil, at jeg skal gøre.
Hjælp mig nu, min Gud,
at jeg må holde fast ved dit ord
og i liv og død styrkes og trøstes derved. Amen.

23. UDGANG (*postludium*)

Indsamling finder almindeligvis sted i forbindelse med udgangen.

Ændringer i liturgien

Ved ændringer i den liturgi, der hidtil har været anvendt i menigheden, skal præsten (præsterne) have menighedsrådets samtykke på følgende punkter:

- 1) Anvendelse af anden autoriseret indgangsbøn og udgangsbøn (jfr. ovenfor pkt. 2 og 22).
- 2) Periodevis anvendelse af syndsbeholdelse og absolution i gudstjenestens indledning (jfr. ritual for skriftemål).
- 3) Anvendelse af Kyrie og Gloria i gudstjenestens indledning (jfr. note 1), herunder eventuel udeladelse af indgangsbøn og udgangsbøn.
- 4) Lægmands medvirken ved læsning fra Det gamle Testamente og læsning fra Det nye Testamente (epistel eller lektie).
- 5) Udeladelse af én af læsningerne (reduktion til to læsninger, jfr. note 2).
- 6) Døbens plads i højmissen.
- 7) Lægmands medvirken ved kirkebønnen.
- 8) Anvendelse af anden autoriseret nadverbøn (jfr. ovenfor pkt. 15).
- 9) Lægmands medvirken ved uddeling af brød under nadveren.
- 10) Anvendelse ved faste gudstjenester af ordningen for børnegudstjeneste på højmissens plads.

Note 1

»Herre, forbarm dig« (Kyrie) og »Lovsangen« (Gloria)

anvendes efter indgangssalmen eller efter hilsenen i højmissens indledning. Når Kyrie og Gloria anvendes, kan indgangsbønnen og udgangsbønnen udelades.

»HERRE, FORBARM DIG« (KYRIE)

siges eller synges som vekselbøn mellem P (= præst eller forsanger) og M (= menigheden).

P Herre Gud Fader i himlen!

M For-barm dig o-ver os!

P Herre Jesus, vor frelsermand!

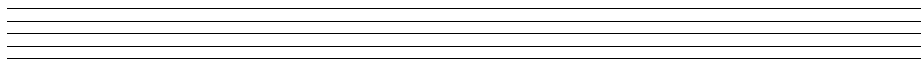
M For-barm dig o-ver os!

P Herre Helligånd, vort lys og vor trøst!

M For-barm dig o-ver os!

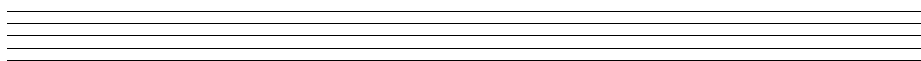
Eller

P Kyrie eleison!

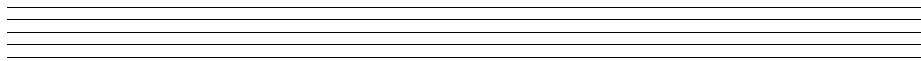
M Gud Fa-der, for-bar-me dig!

P Christe eleison!

M Kri-ste, for-bar-me dig!

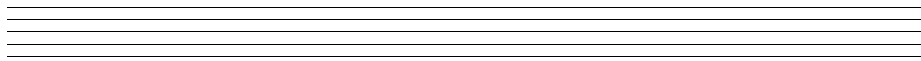
P Kyrie eleison!

M Her-re Hel-lig-ånd, for-bar-me dig!

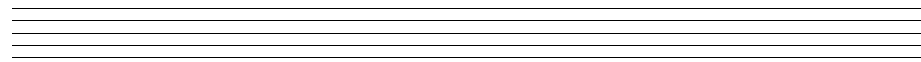
Eller

P Herre Jesus, Guds Søn,
du, som blev menneske for vor frelses skyld,
vi beder dig: Herre, forbarm dig!

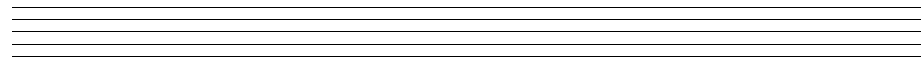
*M*For-barm dig o-ver os!

P Kristus, vor broder i himlen,
du, som har givet os del i livets sejr over døden,
vi beder dig: Kristus, forbarm dig!

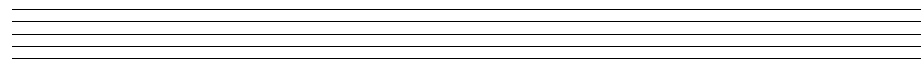
*M*For-barm dig o-ver os!

P Herre, du, som sidder
ved Faderens højre hånd og går i forbøn for os,
vi beder dig: Herre, forbarm dig!

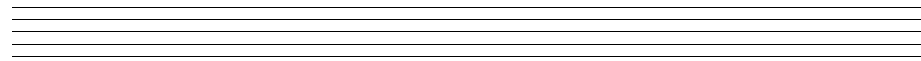

*M*For-barm dig o-ver os!

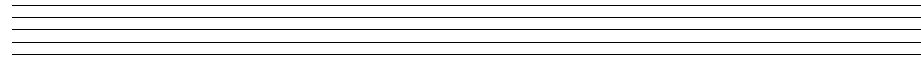
*I stedet kan anvendes følgende form, der synges af menigheden alene.
Denne form findes ikke i den autoriserede alterbog.*

Her-re, for-barm dig o-ver os!

Kri-ste, for-barm dig o-ver os!

Her-re, for-barm dig o-ver os!

»LOVSANGEN« (GLORIA)

(kan udelades, for eksempel i fastetiden)

Præsten:

Ære være Gud i det højeste! og fred på jorden, i mennesker velbehag!

Menigheden synger følgende vers eller et andet vers fra salmen

»Aleneste Gud i Himmerig«:

Vi lo-ve, vi pri-se og tak-ke dig, al

æ-ren skal dig til-hø - re, o

Her-re, Gud Fa-der i Him-me-rig, for

kær-lig-hed, du os mon gø - re! Du

al-le ting har i vold og magt, det

alt må frem, som er din agt, thi

fryg-te vi in - gen fa - re.

Der fortsættes med hilsen (normalt) og indledningskollekt. Se side xx.

På festdage eller ved særlige lejligheder kan Lovsangen synges således:

Præsten:

Ære være Gud i det højeste!

Menigheden:

Og fred på jor-den, i men-ne-sker vel-be-hag!

Vi lo - ver dig, vi vel - sig - ner dig, vi

til-be - der dig, vi op-hø - jer dig, vi

brin-ger dig tak-si-gel-se for din sto-re

her-lig - hed, Her-re Gud, him - mel-ske

Kon-ge, Gud Fa-der al-mæg-ti-ge. Her-re,

du en-bår-ne Søn, Je - sus Kri-stus,

Her - re og Gud, Guds Lam og

Fa - de-rens Søn, du, som bæ-rer ver-dens

syn-der, for-barm dig o-ver os! du, som

bæ-rer ver-dens syn-der, mod-tag vor

y-d-my-ge be - gæ-ring! du, som sid-der ved

Fa-de-rens høj-re hånd, for-barm dig

o - ver os! Thi du a - le-ne er hel-lig,

du a - le - ne Her - re, du a - le-ne den

høj-je-ste, Je - sus Kri-stus med Hel-lig -

ån-den i Gud Fa-ders her-lig-hed.

A - men.

Der fortsættes med hilsen (normalt) og indledningskollekt. Se side xx.

Note 2

Ordning med to bibelske læsninger

Ved morgengudstjenester og andre tilsvarende faste gudstjenester, samt ved gudstjenester med dåb, kan læsningen fra Det gamle Testamente eller læsningen fra Det nye Testamente udelades, sådan at der kun er to læsninger. Den tekst, der bør foretrækkes som første læsning, er markeret med en stjerne.

Hvis der ved alle faste gudstjenester kun ønskes to bibelske læsninger, anvendes følgende ordning:

FØRSTE LÆSNING

fra Det gamle Testamente eller Det nye Testamente. Den tekst, der bør foretrækkes, er markeret med en stjerne. Menigheden står op under læsningen.

SALME MELLEMLÆSNINGERNE

EVANGELIELÆSNING

Præsten indleder evangelielæsningen med ordene:

Dette hellige evangelium skriver evangelisten . . .

Menigheden rejser sig og svarer:

Gud væ-re lo-vet for sit glæ-de-li-ge bud-skab.

Teksten læses derefter af præsten.

TROSBEKENDELSE

Trosbekendelsen synges eller siges af præst og menighed (eller af præsten alene). Menigheden står op. Trosbekendelsen kan indledes af præsten med ordene: Lad os bekende vor kristne tro (eller tilsvarende). Præsten kan i stedet fremsige trosbekendelsen fra prædikestolen i forbindelse med prædikenen. Når der er dåb i højmissen, kan trosbekendelsen udelades.

SALME FØR PRÆDIKEN

PRÆDIKEN

Prædikenen indledes med en kort bøn og afsluttes med lovprisning.

Note 3

Kirkebønner og Det store Litani

KIRKEBØN A

Efterfølgende kirkebøn kan bedes fra prædikestolen eller fra alteret.

Hellige Gud, himmelske Fader! Vi lover og tilbeder dig, som i godhed skænker os livet og alle dets gaver.

Vi takker dig for jorden, som du har skabt, for vore medmennesker, som du giver os at dele livet med, for din elskede Søn, som blev vor broder, døde og opstod for os, for nådens og sandhedens Ånd, som har taget bolig i os, for genfødselen i dåben, for evangeliets lys og for dit nærvær og din velsignelse i nadveren.

Vi beder dig for din kirke: Tag ikke nådens og sandhedens ord fra os. Bevar os alle i troen og den indbyrdes kærlighed. Lad håbet om dit komme være levende blandt os. Giv os trofaste ledere og forkyndere af dit ord. Forbarm dig over alle, der farer vild, over dem, der lider for dit navns skyld, og lad dit evangelium udgå til alle folkeslag.

Vi beder for vore hjem og vore kære, for vort daglige liv med hinanden i arbejde og fritid. Vi beder dig om fred mellem nationerne og for folkenes regeringer. Bevar os som folk iblandt folkene. Vi beder dig for al lovlig øvrighed, for alle med ansvar i vort samfund. Giv dem troskab og visdom til at forvalte deres magt og viden til værn for de svage og til gavn for alle.

Vær nær hos alle fattige, alle forpinte og bedrøvede, de fængslede og de landflygtige, de forladte og ensomme, dem,

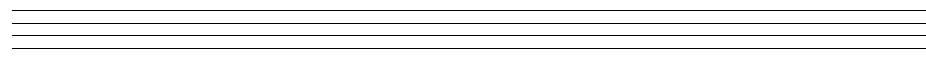
der mangler det nødvendigeste til livets ophold, de syge og dem, der skal dø.

Forbarm dig over os, giv os ikke løn som forskyldt, men fri os fra det onde, og lad os på den yderste dag få lov at opstå med Kristus og evigt takke dig, ved din elskede Søn, Jesus Kristus. Amen.

KIRKEBØN B

Efterfølgende kirkebøn kan bedes fra prædikestolen eller fra alteret. Hvis den bedes fra alteret, kan den bedes som vekselbøn, hvor de enkelte afsnit eksempelvis afsluttes med ordene »Det beder vi om«, hvorefter menigheden som svar eksempelvis synger »Herre, hør vor bøn!« og slutter med »Amen«.

P Herre, vor Gud, himmelske Fader! Vi beder dig for hele den verden, som du har skabt: Ophold den og forny den, så alt igen bliver godt. Lad der blive fred mellem alle folk og nationer. Velsign jorden og menneskers arbejde. Hjælp os alle til at tage vare på den skabte verden, så vi værner om menneskers velfærd og forvalter naturen til bedste for hverandre. Det beder vi om.

*M*Her-re, hør vor bøn!

P Herre, vi beder dig for alle, der er ramt af sorg og ulykke og savn: Trøst de bedrøvede og bange, giv frihed og retfærd til de fattige og undertrykte, mæt de sultne, helbred de syge, hjælp de

hjemløse og landflygtige, vær hos de fangne, giv nyt mod og håb til de bekymrede og modløse. Det beder vi om.

MHer-re, hør vor bøn!

P Herre, vi beder dig for alle, der har fået magt og ansvar og viden betroet: Giv dem troskab og visdom, så de forvalter mulighederne til gavn for de svage og til at tjene andre mennesker. Velsign og bevar vor dronning og hele dronningens hus. Vær med regering og folketing og al øvrighed her i landet. Det beder vi om.

MHer-re, hør vor bøn!

P Herre, vi beder dig for vort land, vor familie og alle, vi holder af og er forbundet med: Hold din skærmende hånd over os, fri os fra alt ondt og bevar os fra indbyrdes strid og opløsning. Giv os styrke og vilje til at hjælpe hinanden. Det beder vi om.

MHer-re, hør vor bøn!

P Herre, vi beder dig for din kirke her og ud over hele jorden: Velsign den og forny den ved din Ånd, så den kan tale dit befriende ord til alle mennesker. Hold os fast i det fællesskab, som du i dåben satte os i. Styrk os gennem nadverens måltid, og hjælp os alle til at tjene dig med glæde. Det beder vi om.

MHer-re, hør vor bøn!

P Vær hos os, når vi skal dø. Forbarm dig over os, giv os ikke løn som forskyldt, men skænk os en glædelig opstandelse til det evige liv, hvor du med Søn og Helligånd lever og råder fra evighed til evighed.

MA - men.

Ved det gentagne menighedssvar kan i stedet synges:

MHer-re, hør vor bøn!

LITANIET

Bedes fra alteret som veksellæsning eller vekselsang mellem præst (P) og menighed (M) og kan anvendes på kirkebønnens plads i fastetiden, på langfredag og på bededag.

P Her-re Gud Fa-der i him-len.

M For - barm dig o-ver os!

P Her-re Je-sus, vor frel-ser-mand.

M For - barm dig o-ver os!

P Her-re Hel-lig-ånd, vort lys og vor trøst.

M For - barm dig o-ver os!

P Vær os barmhjertig, kære Herre, og fri os fra alle synder, fra al vildfarelse og fra alt ondt. Skån os for hærgende sygdom, for sult og misvækst, for krig og undertrykkelse, for ulykke og ødelæggelse. Frels os fra en ond og brat død og fra den evige død.

M Hør os, kæ-re Her-re Gud!

P Hjælp os, Herre, for Kristi fødsels skyld, for hans bitre lidelses og døds skyld, for hans sejrrige opstandelses og himmelfarts skyld. Stå os bi i lykke og nød, i vor sidste time og på dommens dag.

M Hør os, kæ-re Her-re Gud!

P Styr og led din hellige kirke. Foren den i fælles tro og enig gerning. Send trofaste arbejdere ud til din høst, og hold os til dit salige ord. Stands al vrang lære og tom gudsyndelse. Giv din Ånd og kraft til ordet, trøst de bedrøvede og bange, styrk dem, som forfølges for dit navns skyld.

M Hør os, kæ-re Her-re Gud!

P Giv alle folk på jorden fred og enighed. Værn vort land og vort folk. Velsign vor dronning og al øvrighed; udrust dem med indsigt og handlekraft. Giv frugt på jorden og forstand til at bruge dine gaver. Velsign os i vort jordiske kald.

M Hør os, kæ-re Her-re Gud!

P Send din hjælp til alle, som er i nød og fare, syge og ensomme, fattige og undertrykte. Gør vel mod dem, som gør ondt mod os. Forbarm dig over alle mennesker.

M Hør os, kæ-re Her-re Gud!

Litaniet følges af nedenstående kollekt eller af en anden kollekt.

P Herre, vor Gud, himmelske Fader! Du, som af din faderlige nåde ikke sparede din enbårne Søn, men gav ham hen til døden på korset; vi beder dig: Giv din Helligånd i vore hjerter, så vi trøster os med denne nåde, vogter os for synden, tålmodigt bærer de lidelser, du tilskikker os, og bliver til evig tid salige hos dig, ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed, én sand Gud fra evighed og til evighed.

M A - men.

Note 4

»O du Guds Lam«

Når nadverbøn c (med Helligsangen sunget af menigheden) anvendes, synges inden uddelingen eller under uddelingen »O du Guds Lam« i form af en salme (Salmebogen nr. 365 eller 174) eller i følgende prosaform:

O Guds Lam u-skyl-dig, du, som bærer

ver-dens synd: for-barm dig o-ver os!

O Guds Lam u-skyl-dig, du, som bærer

ver-dens synd: for-barm dig o-ver os!

O Guds Lam u-skyl-dig, du, som bærer

ver-dens synd: for-len os din fred!

A _____ men.

Højmessevejledning

1. Højmissen, som er sognets faste hovedgudstjeneste, finder normalt sted om formiddagen på alle almindelige søndage, samt på helligdagene: Juledag, Anden juledag (Sankt Stefans dag), Nytårsdag, Skærtorsdag, Langfredag, Påskedag, Anden påskedag, Bededag, Kristi himmelfarts dag, Pinsedag og Anden pinsedag.

Når der i en kirke på en søn- eller helligdag kun holdes én gudstjeneste, er denne uanset tidspunktet for dens afholdelse at betragte som sognets faste gudstjeneste.

På nogle af kirkeårets søn- og helligdage, for eksempel én gang om måneden, kan den faste gudstjeneste gennemføres efter ordningen for børnegudstjeneste.

2. Højmissen kan inddeles i fire hoveddele: *Indledning (I)*, *Ordet (II)*, *Nadver (III)* og *Afslutning (IV)*.

I. Efter sammenringning indledes gudstjenesten med musik, bøn og lovsang.

II. Herefter følger ORDET bestående af tre bibelske læsninger, trosbekendelse, prædiken og kirkebøn. Imellem læsningerne, samt før og efter prædikenen synges salmer.

III. NADVEREN indledes med en nadverbøn, der efterfølges af Fadervor og indstiftelsesordene. Derefter uddeles brødet og vinen.

IV. Velsignelse, salme, bøn og musik afslutter gudstjenesten.

DÅB finder i almindelighed sted i kirken under en gudstjeneste. Dåb under en højmesse kan finde sted på trosbekendelsens plads, i tilknytning til første læsning, efter salmen efter præ-

dikenen eller efter nadveren. Når der er dåb, kan trosbekendelsen som selvstændigt led af gudstjenesten bortfalde.

SKRIFTEMÅL kan holdes forud for gudstjenesten imellem anden og tredje ringning eller indgå som et led i gudstjenesten.

3. Der ringes til gudstjeneste tre gange, normalt med en halv times mellemrum (eller efter stedets skik). Hver ringning udføres med mindst 100 enkeltslag og ikke over tre minutter. Har kirken flere klokker, ringes der ved sidste ringning med flere klokker. Sammenringningen slutter med tre gange tre bedeslag, der slås på kirkens største klokke og slutter på det tidspunkt, der er fastsat for gudstjenestens begyndelse.

Juleaften, Juledag, Påskedag, Kristi himmelfarts dag samt Pinsedag kimes der imellem de tre ringninger. Aftenen inden Påskedag, Kristi himmelfarts dag og Pinsedag kimes der den sidste time inden aftenringningen. På søndagene i tiden mellem påske og pinse kimes der efter stedets skik. Aftenen før Bededag ringes kirkens største klokke almindeligvis i en time fra kl. 18.

Hver morgen og aften ringes freds- og bedeklokken. Ringningen udføres med mindst 100 enkeltslag og ikke over tre minutter, og den slutter med tre gange tre bedeslag, der slås på kirkens største klokke.

Derudover bør gamle lokale ringeskikke respekteres.

4. Alteret bør være dækket med en dug. Der skal være to alterlys, som er tændt under hele gudstjenesten. (Langfredag tændes lysene ikke, undtagen hvis der holdes nadver).

På alteret skal være bibel, alterbog, ritualbog og salmebog. Alle lys skal være »levende lys«.

Ved gudstjeneste med nadver sættes kalk og disk på alterbordet, samt æske med brød og kande (eller karaffel) med vin. Kalk og disk dækkes af hvide linnedstykker. Under salmen forud for nadveren gøres brød og vin rede.

5. Til indgang (præludium) og udgang (postludium) spilles normalt orgelmusik. I tilknytning til orgelmusikken eller i stedet for kan synges kormusik. Musikken vælges under hensyntagen til pågældende dags karakter og plads i kirkeåret. Under indgangen og udgangen kan der være procession, for eksempel i forbindelse med dåb eller konfirmation.

Korsang, vekselsalmer eller anden kirkemusik kan fremføres i højmissen, for eksempel efter en læsning, efter prædikenen eller under altergangen. Dette skal ske under hensyntagen til gudstjenestens og dagens karakter.

Som optakt til evangelielæsningen (eller på anden måde i tilknytning til evangelielæsningen eller trosbekendelsen) kan synges et halleluja.

6. Ud over salmer, der er knyttet til dåben og nadveren, synges i højmissen fem salmer. Salmerne vælges af præsten under hensyntagen til gudstjenestens karakter og pågældende dags plads i kirkeåret.

Andre salmebøger og salmebogstillæg end de autoriserede kan benyttes med menighedsrådets og biskoppens samtykke.

Indgangssalmen angiver dagens kirkeårspræg eller kan være en lovsang.

Salmen mellem læsningerne kan slutte sig til den forudgående eller efterfølgende læsning. Salmen kan eventuelt være en bibelsk vekselsalme.

Salmen før prædikenen leder op til den efterfølgende prædiken eller kan slutte sig til den forudgående læsning eller dåb.

Salmen efter prædikenen kan være en salme, der slutter sig til prædikenen. Kirkebønnen bedes før eller efter denne salme. Hvis kirkebønnen bedes før salmen, får salmen samtidigt til opgave at lede over til den efterfølgende nadver. Hvis kirkebønnen bedes efter »salmen efter prædikenen«, synges derefter en salme som forberedelse til nadveren.

Udgangssalmen kan være en takkesalme, eller en salme der på anden måde sammenfatter dagens gudstjeneste.

7. De bibelske læsninger til de enkelte dage i kirkeåret læses fra alterbogen. Der læses normalt tre læsninger: Første læsning er fra Det gamle Testamente (lektie), anden læsning er en epistel eller lektie fra Det nye Testamente, og sidste læsning er dagens evangelium.

I de kirkeår, hvis hovedpart falder på ulige årstal, læses teksterne fra første række. Og i de kirkeår, hvis hovedpart falder på lige årstal, læses teksterne fra anden række.

I de år, hvor anden tekstrække anvendes, kan evangeliet fra første tekstrække læses som anden læsning på følgende dage: Første søndag i advent, Juledag, Julesøndag, Helligtrekongers søndag, Fastelavns søndag, Mariæ bebudelses dag, Palmesøndag og Alle helgens dag. I dette tilfælde udelades enten læsningen fra Det gamle Testamente eller læsningen fra Det nye Testamente (epistel/lektie). Den tekst, der bør foretrækkes som første læsning, er markeret med en stjerne.

Ved morgengudstjenester og andre tilsvarende faste gudstjenester, samt ved gudstjenester med dåb, kan læsningen fra Det gamle Testamente eller læsningen fra Det nye Testamente

(epistel/lektie) udelades, således at der kun er to læsninger. Hvor det er vedtaget, kan samme ordning anvendes ved alle faste gudstjenester. Den tekst, der bør foretrækkes som første læsning, er markeret med en stjerne. Anden læsning er dagens evangelium.

Såfremt den tidligere højmesseordning med to evangelielæsninger anvendes, udelades enten læsningen fra Det gamle Testamente eller læsningen fra Det nye Testamente (epistel/lektie). Den tekst, der bør foretrækkes som første læsning, er markeret med en stjerne. Som anden læsning læses evangeliet fra den tekstrække, hvorover der ikke prædikes.

8. Gudstjenesten ledes af præsten. Den udføres i samarbejde med de personer, der har særlige opgaver under gudstjenesten. Organisten er ansvarlig for musikkens udførelse. Musikken udføres på pibeorgel eller andre akustiske instrumenter.

9. Præsten er under gudstjenesten iført forordnede præsteklæder og er under altertjenesten normalt iført messeklæder.

Hvor man anvender forskellige messehageler i liturgiske farver vekslende med kirkeåret, kan farverne anvendes således:

Hvid (eller gul) i juletiden og påsketiden, samt Mariæ bebudelses dag og eventuelt 1. søndag i advent, Skærtorsdag, Trinitatis søndag og Alle helgens dag.

Rød til Sankt Stefans dag, pinse og eventuelt Alle helgens dag.

Grøn i helligtrekongertiden og trinitatistiden, samt eventuelt septuagesimatiden.

Violet i adventstiden og fastetiden, samt eventuelt septuagesimatiden.

Som hovedregel gælder, at præsten under tjenesten ved alteret står vendt mod dette under bønnerne og salmerne, og vendt mod menigheden under læsningerne og tiltale. Når præsten vender sig mod menigheden, sker det højre om; og når præsten atter vender sig mod alteret, sker det venstre om.

Hvis forholdene i kirken gør det muligt, kan præsten stå bag ved alteret og også være vendt mod menigheden under bønnerne og salmerne.

10. De bibelske læsninger læses normalt af præsten; men læsningen fra Det gamle Testamente og læsningen fra Det nye Testamente (epistel/lektie) kan læses af kirkesanger, kordegn eller et andet medlem af menigheden, såfremt menighedsrådet kan tilslutte sig præstens ønske herom. I givet fald foregår læsningen fra korbue eller et andet egnet sted i kirken, og præsten kan under denne del af gudstjenesten tage plads et andet sted i koret end ved alteret.

Kirkebønnen bedes af præsten, enten fra prædikestolen i umiddelbar tilknytning til prædikenen, eller fra alteret adskilt fra prædikenen ved et korvers, et orgelmellemspil eller en salme. Kirkebønnen kan i stedet, såfremt menighedsrådet kan tilslutte sig præstens ønske herom, bedes af kirkesanger, kordegn eller et andet medlem af menigheden fra korbue eller et andet egnet sted i kirken.

11. Når præsten selv modtager nadveren, uddeler præsten først brødet til de øvrige nadvergæster, og derefter til sig selv med de sædvanlige ord; på samme måde med vinen.

Ved uddelingen af brød og vin kan den præst, som leder nadvergudstjenesten, få hjælp af en anden præst. Under

forudsætning af menighedsrådets samtykke kan lægmand medvirke ved uddeling af brød under nadveren.

Uddelingen kan ske som »kontinuerlig« altermgang, hvor den enkelte nadvergæst rejser sig lige efter modtagelsen af brød og vin.

Før nadveren vasker præsten hænder. Efter nadveren bør præsten inden slutningskollekten ordne alteret.

12. Ved ændringer i den liturgi, der hidtil har været anvendt i menigheden, skal præsten (præsterne) have menighedsrådets samtykke på følgende punkter:

- Anvendelse af anden autoriseret indgangsbøn og udgangsbøn (jfr. højmesseordningens pkt. 2 og 22).
- Periodevis anvendelse af syndsbekendelse og absolution i gudstjenestens indledning (jfr. ritual for skriftemål).
- Anvendelse af Kyrie og Gloria i gudstjenestens indledning (jfr. højmesseordningens note 1), herunder eventuelt udeladelse af indgangsbøn og udgangsbøn.
- Lægmands medvirken ved læsning fra Det gamle Testamente og læsning fra Det nye Testamente (epistel eller lektie).
- Udeladelse af én af læsningerne (reduktion til to læsninger, jfr. højmesseordningens note 2).
- Dåbens plads i højmissen.
- Lægmands medvirken ved kirkebønnen.
- Anvendelse af anden autoriseret nadverbøn (jfr. højmesseordningens pkt. 15).
- Lægmands medvirken ved uddeling af brød under nadveren.
- Anvendelse ved faste gudstjenester af ordningen for børnegudstjeneste på højmessens plads.

13. Præsten skal have menighedsrådets og biskoppens samtykke til, at der ved de faste gudstjenester foretages mindre ændringer af den autoriserede liturgi (anvendelse af ikke-autoriserede tekster, herunder tekster fra alterbogstillægget).